

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Noordenwind en zuidenwind

Ontwaak, noordenwind, en kom, gij zuidenwind, doorwaai mijn hof.
Hooglied 4 : 16a

In Ezechiëls profetieën wordt ons getekend een uitgebreid veld met door de zon verschrompelde doodsbeneden, waaraan de minste levenssappen ontbreken.

En wat de verwondering van de profeet volkomen moet gemaakt hebben, is het Goddelijk woord, dat hem in deze doodsvalei tegenklinkt: Mensenkind, zullen deze beenderen levend worden? Ezechiël antwoordt: „Heere, Gij weet het”. Welnu, deze doodsvalei is het beeld van u en van mij, wij allen zijn als beenderen verstrooid aan de mond van het graf. Doch de Heere zegt: „De wind blaast waarheen hij wil, en men hoort zijn geluid, en men weet niet vanwaar hij komt en waar hij henegaat. Alzo is een iegelijk die uit de Geest geboren is”.

Kom, gij noordenwind. Het is zo noodzakelijk, bijzonder in onze dagen, dat de wind des Geestes door de hof van Gods kerk gaat waaien. Er wordt geklaagd: Er worden zo weinig mensen bekeerd, er is geen doorbrekend werk bij Gods kinderen. Weet ge waarom niet? De nood is niet opgebonden. De bede in bovenstaande tekst vervat, wordt zo weinig vernomen. Als er geen gebed en geen nood is in de kerk, worden er geen kinderen geboren. We hebben smarten gehad en niets dan wind gebaard. Als er geen barensweeën zijn in de kerk, worden er geen vruchten openbaar. Wij allen bouwen aan onze heilige huisjes, maar het huis des Heeren wordt woest gelaten. Het kerkhof kan er o zo netjes uitzien, maar het is een kerkhofschoonheid en een kerkhofstille.

Als het gaat waaien — ga maar na in de zomer als het heet is en ge zegt: het is zo drukkend en benauwd — dan zegt ge: daar knapt het van op. Dan worden de vuile dampen verdreven en komt er een gezuiverde atmosfeer.

De wind is noodzakelijk; hij geeft groei en kracht en zuivert de lucht. De wind is vrij en onwederstandelijk in zijn bediening. Wie kan hem tegenhouden? De noordenwind der ontdekking, maar ook de zuidenwind der vertroosting.

En dan denk ik aan Elia, die staat in de spelonk. Hij bewond zijn aangezicht met zijn mantel en dan die storm, die voorbijgaat. Hij denkt: de Heere zal in het onweder zijn, maar noch in de storm, noch in het onweder is de Heere. Daar hoort hij het suizen van een zachte stilte en daar spreekt de Heere: „Wat maakt ge hier, Elia?” Een zachte stilte, dat is de zoete komst, de komst van de Geest der vertroosting. Hebben wij die stem reeds beluisterd in de nood van onze ziel?

Hoe zoet is die stem, die stem is uit alle

stemmen kenbaar, het is de stem van het Woord Gods tot Zijn kerk, het woord van zaligheid:

Hoe zoet de naam van Jezus klinkt in het gelovig oor
het verzacht de smarten
en heelt de wonden
en neemt de vreze weg (Newton).

De Heere komt tot Zijn hof en ziet de vrucht van Zijn eigen werk, dat al Zijn deugden verheerlijkt. Daar bidt de kerk om, daar is het de kerk om te doen, nl. om de eer en verheerlijking van Zijn grote naam. Zal een hof vrucht voortbrengen, dan zal ook de wind er het zijne aan toedoen. Als de noordenwind gaat waaien door Gods kerk betekent dit dat die noordenwind in al zijn scherpste en koude is de ontdekkende en ontblotende bediening van Gods Geest en dat is net zo noodzakelijk als de zuidenwind. De ontkleding net zo noodzakelijk als de bekleding. O, mijn vrienden, hoe noodzakelijk is die noordenwind. Waarom? Ach:

Wie vlood er ooit naar Jezus heen,
als niet zijn eigen hoop verdween?

Het zal zeggen: Alle hoop, ten aanzien van eigen werken, ten aanzien van de wet, ten aanzien van de gronden, die de zondaar legt om aangenaam voor God te kunnen zijn. Al wat van het schepsel is en al zijn gelegde gronden moeten weg, opdat hij verstaan moge door de noordenwind van uitbranding en ontdekking:

Ik ben nooddruftig, arm en naakt,
Uw komst is het, die mijn heil volmaakt.

O, mijn medereiziger, wij hebben allen een ziel voor de eeuwigheid, wij liggen allen als dode beenderen op het Ezechiëlveld. En weet ge wat het ergste is? Dat de mens waant dat hij leeft. Dat voert duizenden naar de bloemhof van een eigengerechtigd, zelfgenoegzaam en zelfgepolijst christendom van onze tegenwoordige tijd. Het heeft zichzelf aangekleed, maar heeft geen kennis van de ontkledende kracht van de Heilige Geest. Ze zijn ten enenmale een vreemdeling van deze noordenwind. Daarom is er ook geen plaats voor de zuidenwind der vertroosting van Gods Geest. Wij mochten eens tot onszelf inkeren. Wij zullen met God verzoend moeten worden. En als de Heere een ziel in het verbond brengt, gaat het niet zoals tegenwoordig. Dat gaat op de aloude, maar nooit verouderde

VAN DE ADMINISTRATIE

Voor ditmaal hebben wij alleen te vermelden de ontvangen giften en overbetalingen, welke sinds de laatste verantwoording (25 mei j.l.) hebben bedragen f 103,42. Daarvoor weer onze hartelijke dank.

Het betalen van het abonnementsgeld gaat gestadig door, en wij blijven een beroep doen op al onze abonnees om niet langer te wachten, maar even de moeite te doen het verschuldigde bedrag te storten op ons gironummer 704350, tevens heeft u dan een gemakkelijke gelegenheid er iets extra's bij te doen. Wij zien weer belangstellend uit, het is alles ten voordele van ons blad. Wie helpt ons abonneesgetal uitbreiden?

Ons gironummer is 704350 t.n.v. de Administrateur „Bewaar het Pand”, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn.

v.d.L.

manier, zoals wij dat vinden in de geschriften van onze vaders. Immers, wat al nieuwe ideeën, wat al nieuwe vormen en nieuwe woorden. Zit het in de vorm of in de woorden? Welnee! Maar het is erom te doen door die nieuwe vorm en nieuwe woorden nieuwe leringen in de kerk te brengen, om een nieuwe wind van leer te doen waaien. En dat noemt men: een frisse wind, die door de kerk waait. Allerlei wind van leer waait er, maar niet de wind van Gods Geest.

Ik denk hier aan hetgeen de hervormer Zanchius eens schreef aan één der opstellers van de H. Catechismus, nl. Ursinus. Hij schrijft: „Denk erom in uw opstelling, gebruik geen vreemde woorden, want deze zijn vaak de baanbrekers voor nieuwe ideeën en nieuwe, maar ongoddelijke leringen in de kerk”. De wind des Geestes is noodzakelijk, de vuile dampen van onze eigengerechtigheid, hoogmoed, waanzin en zelfhandhaving moeten ontdekt. En als we dat leren, dan worden we arme, ontklede mensen, die zichzelf niet helpen kunnen, maar die God nodig krijgen. Want o, we kunnen wel te veel bekeerd zijn, maar nooit te veel om God verlegen. Hoe velen kunnen zichzelf helpen en hebben een bekering waar God niet van weet. Als we niet leren en verstaan wat we door de zonde geworden zijn, wat zullen we dan met Jezus doen! Dan hebben we genoeg aan onszelf en zijn vervuld met onszelf.

Van nature zijn we allen lid van eigen hulp. Daarom: we moeten arm en verloren zondaar voor God worden en in de dood terecht komen met onszelf. Daar wordt de nood geboren: Kom gij noordenwind, en kom gij zuidenwind. Het is de Heilige Geest, Die ontdekt de schuld der zonde, maar ook Wiens werk en ambt het is Christus en al Zijn weldaden zodanig te ontdekken, waardoor de zondaar uitroept: Al wat aan Hem is, is gans begerlijk. Dan is het: Geef me Jezus of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.

En als de Heere door de zuidenwind des Geestes spreekt tot een arme en hartvernederde zondaar, door de taal der vertroosting, dan richt Hij neergebogenen op. Die in 't stof lag neergebogen, wordt door Hem weer opgericht. Welgelukzalig dan die de kracht van de Pinkstergeest zo mag ervaren, die zal door de Geest om de Geest bidden: Kom, gij noordenwind, en kom, gij zuidenwind, doorwaai mijn hof.

S.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

31

„Houd slechts het midden van de weg, dan zal u geen leed wedervaren”. Wijk niet af ter rechter- noch ter linkerzijde, want de leeuwen loeren op u. En de Pelgrim weet wat het is van deze regel af te wijken. Toen hij op zijn vlucht naar de enge poort eens zijn draai te kort en daarna zijn bocht te wijd nam, week hij van de stenen die daar gelegd waren voor de reizigers naar Sion, tot grote schade van zijn innerlijk leven. En veel ruimte heeft hij hier niet te verspelen, daar de gang naar de portierswoning te nauw is.

Het zalig worden is wel ruim wat de schuld der zonde betreft, want in de algenoegzame offerande van Christus is ruimte voor de grootste der zondaren. Maar wat de smet der zonde betreft is het een nauwelijks zalig worden. En dat te meer daar men de gang die nauw is nog niet eens in zijn gehele breedte tot zijn beschikking heeft. Zodat men de vaste regel van het geloof heeft te volgen om binnen te komen. En die vaste regel is de regel van de onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan het Woord des Heeren. Dat wordt wel eens, en terecht, het naakte geloof genoemd. Het zijn zuivere geloofswerkzaamheden waarbij niet het minste vertrouwen op gevoel of gemoed aanwezig is. En dat doet het hart sterk zijn in de Heere. Daartoe is dan ook de Pelgrim in deze beproeving gekomen om gezuiverd te worden van het zijne, opdat hij alleen het naakte geloof zou leren beoefenen.

„Ik zag nu toe hoe de Pelgrim verder ging, wel bevende uit vrees voor de leeuwen, maar zich stipt houdende aan de voorschriften van de portier. Hij hoorde hun gebrul, maar zij deden hem geen leed”.

En zo had deze reiziger naar Sion gelijk als al de anderen niets over, en met iets minder had hij in het Paleis Liefelijkheid niet kunnen komen. Het moet in de praktijk geleerd worden om „amen” te zeggen op dat woord: dat de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt.

Maar dan is het ook een roemen in de Heere, een eindigen met deze overwinning in de overwinning van Christus.

„Daarop klapte hij in de handen en ging door, totdat hij stil stond bij de poort waar de man de wacht hield”. Met vreugde klapt hij in de handen! En dat deed de Pelgrim naar Goddelijk voorschrift tot een teken van blijdschap in de overwinning van Christus, zoals dat bezongen werd door Israël bij het opbrengen van de ark des verbonds naar Sion.

In deze vreugde kwam de Pelgrim tot de portier met de vraag: „Mijnheer, wat is dit voor een huis? Zou ik hier de nacht wel kunnen doorbrengen?” Een vraag, die opkwam uit zijn innig verlangen binnen te mogen komen, en gedaan werd met een diep besef van zijn onwaardigheid. Hij heeft leren leven bij Gods goedertierenheid.

„Dit huis — zo sprak de portier — is gebouwd door de Heere van de heuvelen wel tot gemak en veiligheid van de pelgrims”.

Maar wat hebben wij nu door dit huis, het Paleis Liefelijkheid, te verstaan? Een vraag, waarop wij een duidelijk antwoord hebben te zoeken.

Van een kerkgang tot onderhoud van de openbare eredienst kan hier niet gesproken worden. Daarvan heeft Uitlegger in de eerste plaats gesproken en dat wel in de eerste kamer, die de Pelgrim geopend werd. De bediening van het Evangelie is hem daar op de voorgrond gesteld en dat had hij op zijn gehele reis ter harte te nemen.

In de kerk mogen ook hypocrieten komen, want daar zijn tweeërlei mensen. Maar dat wil dus niet zeggen dat men gerechtigd is een hypocriet te zijn. Wij hebben allen de vernieuwing van het hart te zoeken om een levend lid te worden van de gemeente des Heeren. De Heere wil niet dat wij in onze natuurstaat voortleven.

Maar de beproeving, waarvan gesproken is en waarin de Pelgrim tot roem van Gods genade mocht staande blijven, diende om de

hypocrieten er buiten te houden. En dat geldt niet het opgaan naar Gods huis. Daar staan de deuren open voor allen, die zich aan de zedelijke orde van de openbare eredienst willen onderwerpen en dat is tot aller stichting. In het Paleis Liefelijkheid gaat het niet zo zeer om de gemeenschappelijke onderhouding van de gemeenschap der heiligen, zoals in de openbare eredienst. Hier draagt het meer een persoonlijk karakter, het is een spreken van hart tot hart. Het heeft niet een officiële instelling en staat ook niet rechtstreeks onder de ambtelijke bediening. Daar functioneert meer het ambt aller gelovigen tot wasdom van het geestelijk leven.

Zou dat dan het zogenaamde gezelschap-leven zijn? Inderdaad zo mag het genoemd worden, want in het Paleis Liefelijkheid is het een gezelschappelijk samen zijn. En zou dat dan niet het kerkelijk leven kunnen ondermijnen? Best mogelijk, maar dat behoort niet tot de aard van de gemeenschap der heiligen, die onderhouden wordt in het Paleis Liefelijkheid. Want hier gaat het om de wezenlijke aard der dingen in het leven der genade, en dat is nooit schadelijk voor het kerkelijke leven.

Maar waarom heet het nu het Paleis Liefelijkheid, daar Gods kinderen toch gewoonlijk niet in een paleis wonen? Dat is volkomen juist, het zijn niet vele rijken, noch vele edelen. Waar de Heere woont en troont in de gemeenschap der heiligen, wordt die plaats van samenkomst het Paleis Liefelijkheid genaamd. Dat ligt in de aard der zaak. En of men er voor of tegen is doet niet ter zake, de gemeenschap der heiligen houdt de Heere in stand. Dat is er altijd geweest en zal er eeuwig zijn.

’t Is ons tot vreugde, daar de Pelgrim al heel wat heeft meegemaakt, hem te mogen ontmoeten in het gezelschap der vromen. En zonder het te vragen mogen wij er ook bij komen om te luisteren. Maar niets zeggen, alleen maar luisteren en dat gebruiken tot een proefsteen voor ons innerlijk leven.

De portier Waakzaam heeft te waken over het Paleis Liefelijkheid, dat gebouwd is en onderhouden wordt voor koningskinderen. Hij draagt de verantwoordelijkheid voor de onderhouding van de gemeenschap der heiligen niet alleen. Al de huisgenoten des geloofs behoren waakzaam te zijn. Er moet altijd en **in alles rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat het heilige in de liefelijkheid van zijn openbaring verstoord kan worden.** De liefelijkheid van Gods volheerlijke heilsopenbaring schittert in het werk der genade tot onderhouding van de gemeenschap der heiligen. De Wijsheid openbaart in al haar wegen liefelijkheid. Daarin wordt altijd een zoete en zalige harmonie gevonden tot opbouw van het geestelijk leven.

Laat ons waakzaam zijn in het Paleis Liefelijkheid, zorg dragen dat de liefelijkheid van de gemeenschap der heiligen niet verstoord wordt, want dat veroorzaakt een terugslag in het geestelijk leven. En laat ons waar zij verstoord werd alles in het werk stellen tot bevordering van die innige samenleving.

Bij aankomst in het Paleis Liefelijkheid gaat het in de eerste plaats om de geboorteakte van de pelgrim. Kent hij een eertijds, weet hij gekomen te zijn vanuit de staat der ellende tot de staat der genade.

De Pelgrim kwam, zo sprak hij tot Waakzaam, van de stad Verderf en was op weg naar de berg Sion. En daar de zon was ondergegaan, zou hij gaarne in het Paleis waarvan Waakzaam portier was willen overnachten.

Tot roem van Gods genade kon de Pelgrim getuigen dat hij christen was geworden. Voorheen heette hij Genadeloos. Door hartvernieuwende genade was hij christen geworden. Christus was hem door het geloof dierbaar en onmisbaar geworden. Nu was Hij zijn hoogste Profeet, zijn enige Hogepriester en

zijn eeuwige Koning. ’t Was door de zalving van Christus een leven uit Zijn ambtelijke bediening.

Hoewel hij behoorde tot het geslacht van Jafeth, mocht hij uit kracht van de innerlijke verbondsgemeenschap met God wonen in de tenten van Sem. Daarop volgt zijn ootmoedige schuldbelijdenis: „Ik zou hier wel eerder geweest zijn, maar ach, ik ellendige! ik ben in slaap gevallen in het priëel dat aan de zijde van de heuvel staat. En dat niet alleen, ik had nog wel vroeger hier kunnen zijn, indien ik gedurende mijn slaap mijn toegangsbewijs niet had verloren, zodat ik zonder mijn rol op de heuvel aankwam. Daar wilde ik haar tevoorschijn halen, en haar niet gevonden hebbende, was ik genoodzaakt met kommer in het hart terug te gaan naar de plaats waar ik in slaap was gevallen. Ik heb ze daar dan ook terug gevonden en nu ben ik hier”.

A.

R. Kok.

OP DE WACHTTOREN

5

Een blik op de wereld.

De geschiedenis der wereld houdt nauw verband met de komst van Gods Koninkrijk. Gods voetstappen worden daarin beluisterd, die ons prediken de komst van het grote eindgericht. Daarom heeft de kerk de opdracht, op de tekenen der tijden te letten. Zo klonk eenmaal het bestraffende woord tot farizeën en schriftgeleerden: „Gij geveinsden! het aanschijn des hemels weet ge wel te onderscheiden, en kunt gij de tekenen der tijden niet onderscheiden?”

Iedere wachter op de wachttorens dient daarom na te gaan hoe de wereldgeschiedenis zich ontwikkelt. Zo heeft Spurgeon eens gezegd: Iedere dag lees ik mijn dagblad, om te zien hoe God de wereld regeert.

Van grote betekenis is in dit verband de profetische rede, die Christus kort voor Zijn sterven heeft uitgesproken. In grote lijnen wordt ons daarin gezegd, wat er zo al plaats zal vinden in het laatst der dagen.

Wij lezen daarin over de dagen van Noach en de dagen van Lot.

„En gelijk het geschied is in de dagen van Noach, also zal het ook zijn in de dagen van de Zoon des mensen. Zij aten, zij dronken, zij namen ten huwelijk, zij werden ten huwelijk uitgegeven, tot de dag, op welke Noach in de ark ging, en de zondvloed kwam, en verloor ze allen”.

„Desgelijks ook, gelijk het geschiedde in de dagen van Lot; zij aten, zij dronken, zij kochten, zij plantten, zij bouwden. Maar op de dag, op welke Lot van Sodom uitging, regende het vuur en sulfer van de hemel, en verloor ze allen. Even also zal het zijn in de dag, op welke de Zoon des mensen geopenbaard zal worden”.

Deze dagen zijn dus tot een *teken*, ook voor ons, gesteld.

Opmerkelijk is, dat hier geen openbare grove zonden worden gemeld. De dagen van Noach worden gekarakteriseerd als dagen van: eten, drinken, trouwen en ten huwelijk uitgevende. Op zichzelf geen verkeerde dingen. In de dagen van Lot was de cultuur wat meer tot ontwikkeling gekomen, en dan lezen wij over: eten, drinken, kopen en verkopen, bouwen en planten. Ook geen verkeerde dingen. De decadentie van het huwelijksleven wordt hier niet eens gemeld.

Wat is hier dan tot een teken van het laatst der dagen gesteld?

Wij antwoorden: De valse gerustheid! de vervlakking! de verzakelijking van het leven! en daarmee gepaard gaande de verwording van het leven! Kortom, het leven buiten God! Dan kunnen wij nette fatsoenlijke mensen zijn: eten, drinken, trouwen, kopen, verkopen, bouwen en planten, maar als God er niet in wordt erkend, dan draait alles om de mens! Dan wordt de mens god! God van de troon en de mens op de troon!

Hoe zien wij dit alles in vervulling gaan in onze tijd.

Ondanks dat de ernst der tijden, en de tekenen van Jezus' wederkomst al meer en meer in vervulling gaan, leeft men valselijk gerust! Vrede! vrede! en geen gevaar! Valselijk gerust voor de tijd! Valselijk gerust voor de eeuwigheid! Sinds de dagen van Noach en Lot schijnt de mens nog niets te hebben geleerd. 't Is een tijd van welvaart, een tijd van genot. Eten, drinken, trouwen, kopen, verkopen, bouwen, planten, en zo *leeft* alles wat tot het zakelijke vlak van het leven behoort, maar.... de ziel is dood! Niet de ziel overwint, maar wel het cijfer!

Niet de Schrift overwint, maar wel de machine en het bankkantoor! Zo komt alles in het aardse vlak, in het zakelijke vlak en het woord der Schrift wordt al meer en meer op non-activiteit gesteld: „Gij bekommert en vertrouwt u over vele dingen, maar één ding is nodig!”

Hoe dient de wachter op de wachttorens ook hier op de bazuin te blazen. O mens! werk toch niet alleen om de spijs die vergaat, maar werk vooral om de spijs die blijft tot in het eeuwige leven!

Temeer, omdat de vervlakking, de verzakelijking van het leven, onmiskenbaar leidt tot verwording van het leven!

Tot verwording van het persoonlijk leven!
Tot verwording van het gezinsleven!

Tot verwording van het volksleven!

Lezen wij in de Schrift over de dagen van Noach en de dagen van Lot, dan bemerken wij daarin — zo heeft eens iemand gezegd — een climax, maar ook een anticlimax! De climax is de kulturele vooruitgang. Er wordt in de dagen van Lot ook gebouwd, geplant en verkocht, waarvan niet gesproken wordt in de dagen van Noach.

De anticlimax is echter dat „trouwen en ten huwelijk geven”. In de dagen van Lot is dat weggelaten. De vooruitgang in de kultuur ging gepaard met een morele verwording! Het huwelijk wordt niet eens meer genoemd, het is opzij gezet en door de grofst onzedelijkheid vervangen.

Evenzo zal 't zijn in het laatste der dagen. De meest verfinde „beschaving” en de meest

grove bestialiteit zullen elkander de hand gaan reiken.

Zien wij dat verschijnsel niet al meer en meer toenemen in onze tijd?

Dagbladen, tijdschriften van de meest profane en onzedelijke inhoud en afbeeldingen, congressen van „Chaos rond Eros” werken hier toe mede ook in ons land. Provo-mentaliteiten, huwelijksontbindingen, schaamteloze kleding van vrouwen en meisjes zijn hier de ernstigste voorbeelden van.

De roep tot waakzaamheid.

Een kort, maar toch zo veelzeggend woord heeft de Heere ons gegeven, in dat kleine woordje: Waakt!

„En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik u allen: Waakt!”

Waakt! want gij weet niet de dag, noch de ure, in dewelke de Zoon des mensen komen zal. „Laat uw lendenen omgord zijn, en de kaarsen brandende; en zijt gij de mensen gelijk, die op hun heer wachten, wanneer hij wederkomen zal van de bruiloft, opdat als hij komt en klopt, zij hem terstond mogen opendoen”.

De dag en de ure van Jezus' wederkomst is ons onbekend. Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in de nacht, in welke de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde, en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden.

„Dewijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heilige wandel en godzaligheid! Verwachtende en haastende tot de toekomst van de dag Gods, in welke de hemelen, door vuur ontstoken zijnde, zullen vergaan, en de elementen brandende zullen versmelten”.

Houdt ons gemoed voor U bereid,
Opdat het blij Uw komst verbeid',
Daar 't in het stil vertrouwen leeft,
Dat Gij ons onze schuld vergeeft.

M. Baan

Martelaar voor de zaak des Heeren

Dezer dagen was het 400 jaar geleden, dat Guido de Brès de marteldood gestorven is. In het jaar 1567 is dit op de 31ste mei gebeurd. Verblijdend is het, dat aan dit sterven aandacht is besteed. De naam van Guido de Brès is onafscheidelijk verbonden aan onze Nederlandse geloofsbelijdenis, waarom de vijanden niet gerust hebben vóórdat zij hem in handen kregen.

Het is goed, dat we in onze dagen hieraan herinnerd worden. Niet om de herinnering als zodanig aan een historisch feit. Maar om de daden Gods te zien. De Heere heeft gezorgd dat het licht van vrije genade weer ging schijnen. Hij heeft ook Guido de Brès wijsheid gegeven om de belijdenis in deze vorm te stellen en kracht om deze met zijn bloed te bezegelen. De Heere spreekt daarin bijzonder tot de kerk in Nederland. Velen zijn bezig door allerlei samenwerking met Rome — en verbroedering! — het erfdeel der vaderen voor een al te dure prijs te verkopen. Laten vooral onze jongere mensen weten, wat het belijden van de zuivere waarheid gekost heeft. Om die belijdenis zelf vast te houden en wat meer is: te beleven. Minder bekend is het wie tegelijkertijd met Guido de Brès terecht werd gesteld, nl. Peregrin de la Grange. En al is zijn naam misschien bij meerderen van ons wel bekend, van zijn leven zullen toch de meesten niets weten. Daarom willen we in dit artikel eens iets over zijn leven naar voren brengen.

Peregrin de la Grange is niet alleen medemartelaar geweest met Guido de Brès, hij was ook diens medestrijder voor de zaak des Heeren. Van zijn jaren, vóórdat hij predikant was in de Zuidelijke Nederlanden, weten we weinig. Wel is het bekend, dat hij uit een adellijk geslacht in Frankrijk geboren werd.

Vandaar dat hij ook later bekend stond als iemand, die aangenaam en beschaafd in de omgang was. In ieder geval is het zeker, dat hij op de Hogeschool te Genève gestudeerd heeft. In 1565 werd hij als predikant begerd in Valenciennes. Een stad, die in die tijd tot Vlaanderen behoorde. Daar in de omgeving werkte de Heere toen krachtig tot doorbraak van de reformatische beginselen.

Zeer kort heeft De la Grange als predikant gearbeid in deze stad. In het geheel nog geen twee jaar. Van half juni 1565 tot aan zijn gevangenneming in april 1567. De Heere houdt geen rekening met onze maatstaven. Hij heeft die korte tijd voor deze prediker nodig geacht en gezegend.

De eerste tijd trad deze strijder op buiten de muren van Valenciennes in het open veld en in het geheim. Terwijl hij de hagepreek hield, werden de wapenen gereedgehouden om als het nodig was zich te verdedigen tegen de vijanden. Hij schijnt door Gods genade een bijzonder vurig en begaafd prediker van de boodschap van vrije genade geweest te zijn. En naarmate de mogelijkheden ruimer werden, gingen steeds groter menigten mensen hem beluisteren. De aandrang werd groot om voortaan in de stad zelf in het openbaar samen te komen.

In 1566 werd door zijn kerkeraad een beroep uitgebracht op Guido de Brès. Vanaf augustus van dat jaar mag dus De la Grange in verbondenheid met De Brès het Woord Gods prediken aan de steeds groeiende gemeente. In diezelfde maand worden de twee grote kerken van Valenciennes door de beeldenstorm van beelden gezuiverd. Zowel De Brès als De la Grange hebben het volk gewaarschuwd en gesmeekt geen onwettige weg te gaan. Zij konden echter het getergde volk

— door de overheid, die het reformatisch volksdeel verbood kerken binnen de muren te bouwen — niet langer tegenhouden. Vanaf die tijd klinken de zuivere klanken van de boodschap der genade in de kerken van deze stad.

Niet lang heeft deze toestand geduurd. De beide dienaren Gods arbeidden ijverig en waren voorbeelden van godzaligheid. In december verscheen een leger op last van de landvoogdes voor de muren van Valenciennes. Na een benauwend beleg en vreselijke beschietingen moest de stad overgegeven worden aan de vijanden, reeds eind maart 1567. Eerst wisten De Brès en De la Grange zich verborgen te houden en zelfs te ontvluchten. Buiten de stad werden zij echter herkend en gegrepen. Het was Gods Raad ook over het leven van De la Grange, dat hij zijn leven als martelaar zou eindigen.

In de gevangenis, waar hij met Guido de Brès in Valenciennes gezeten heeft, heeft deze trouwe getuige ook een bijzonder getuigenis gegeven van Gods genade.

Toen de bisschop van Atrecht hem bezocht om met hem over de leer te twisten, bleef Peregrin de la Grange getrouw aan de zuivere leer, maar getuigde ook van Gods gunst in de donkere gevangenis aan hem bewezen. De bisschop probeerde hem bij de aanvang van dit twistgesprek tot verandering te bewegen door te wijzen op zijn ellendige toestand in de gevangenis. De la Grange mag dan antwoorden: „En wat de ellendige toestand aangaat, waarin gij mij ziet, God heeft mij daarin zo getroost door Zijn genade, dat ik zeer gemakkelijk en met een vreedzame geest gaarne alles verdraag, wat Hem heeft behaagd mij toe te zenden. Ja, ik loof en dank Hem, dat het Hem heeft behaagd om de last van mijn kruis en lijden, dat Hij mij toezendt, evenredig te doen zijn mét de kracht mijner schouders, opdat ik onder de last niet zou bezwijken, en Hij aldus in mij werkt, dat ik boven het lijden, dat Hij mij toezendt, ook de vertroosting in mij voel versterkt”.

Is dit geen bijzonder getuigenis? Wat dat betreft waren hij en De Brès één. Eén in de strijd, één in het getuigen van Gods goedheid in de gevangenis. Eén worden ze ook in het sterven, omdat zij één zijn door de Heilige Geest in het kennen van Gods genade.

De beambte van het gerecht komt óók voor Peregrin de la Grange in de morgen van de 31ste mei de boodschap brengen, dat hij zich gereed moest maken voor de dood. Blijmoedig neemt hij afscheid van de medegevangenen: „Mijn broeders, ik ben veroordeeld om de leer van de Zoon van God en nu ga ik bezit nemen van het eeuwige leven, want mijn naam staat geschreven in het boek des levens en kan niet worden uitgewist: de gaven en de roeping des Heeren zijn onberouwelijk”.

Die dag werd hij opgehangen in de stad, waar hij de waarheid Gods gepreekt had. Vóór zijn sterven sprak hij nog in het openbaar op de strafplaats. Hij verklaarde nergens anders om te sterven dan omdat hij de waarheid Gods had voorgestaan en riep hemel en aarde tot getuige.

Hij sterft kort vóór Guido de Brès. Samen gaan ze vanuit de strijdende kerk naar de triomferende om de Heere eeuwig te loven.

D. Slagboom

DE SCHAT DER KERK

2

Het spreken Gods.

God is een sprekend God. Hij sprak reeds in het Paradijs. Voor en na de val wordt het spreken van God gehoord. Hij sprak tot de patriarchen. Hij sprak tot een Mozes. Hij sprak door heel de periode van het Oude Testament heen. Het spreken van God wordt ook steeds vernomen in het Nieuwe Testament. Vandaar dat we lezen in de Hebreënbrief: „God, voortijds veelmaal en op velerlei wijze tot de vaderen gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons

gesproken door de Zoon, Welke Hij gesteld heeft tot een Erfgenaam van alles, door Welke Hij ook de wereld gemaakt heeft". Voor ons staat nu vast, dat wij het spreken van God en de Bijbel op één lijn moeten stellen. Het Woord van God en de Bijbel als het Woord van God vormen een onafscheidelijk geheel. Er is geen dualisme. Wij bezitten Gods Woord. We weten dat dit tegengesproken wordt. Een vooraanstaande figuur uit de theologische denkwereld zei eens op een samenkomst: „Ik draag in de linker zak van mijn colbertjasje altijd een zakbijbeltje. Ik kan dus zeggen: ik heb een Bijbel in mijn zak. Maar ik kan niet zeggen: Ik heb Gods Woord in mijn zak". De sprekende God valt niet samen met het boek, dat van Zijn spreken getuigt. De achtergrond van deze scheiding tussen de Bijbel en Woord van God, is de opvatting, dat het Woord van God niet een letter of een geschrift is, maar een gebeuren, dat in de verkondiging van de Schrift een werkelijkheid wordt. Zonder die verkondiging en buiten die verkondiging om, blijft de Bijbel een zuiver menselijke aangelegenheid. Een menselijk boek, dat vol fouten staat. Het volle accent wordt dus op de verkondiging gelegd. Immers in die verkondiging komt alleen Gods Woord tot ons. Als het nu waar zou zijn, dat de Bijbel eerst waar wordt in de verkondiging, dan hebben we geen Bijbel, dan hangt alles in de lucht. Men leeft dan in het onzekere. Er is dan ook geen sprake meer van de prediking van het Goddelijke Woord. De prediker kan zich dan ook niet voor de gemeente stellen als dienaar van het Goddelijke Woord. Hij mist dan volkomen het recht om in de Naam des Heeren de hemel te ontsluiten en toe te sluiten, en op aarde te binden en te ontbinden. De Bijbel zegt ons echter zelf, dat zij is: het Woord van God. Denk aan de uitspraken van de apostelen. Paulus schrijft: Al de Schrift is van God ingegeven en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is; opdat de mens God volmaakt zij, tot alle goed werk volmaakt toegerust. En Petrus belijdt: „En wij hebben het profetisch Woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt als op een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte en de morgenster opga in uw harten". Verder lezen we: „Dit eerst wetende, dat geen profetie der Schrift is van eigen uitlegging; want de profetie is voortijds niet voortgebracht door de wil van mensen, maar de heilige mensen Gods, van de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken". En Johannes zegt: „Deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus Christus de Zoon van God, opdat gij gelovende het leven hebt in Zijn Naam".

En laten we bijzonder stilstaan bij het getuigenis van de Koning der kerk Zelf. Zijn wapenspreuk is steeds geweest: Er staat geschreven. Hij boog voortdurend voor het gezag van de Schrift en zelfs voor een enkel Schriftwoord. Hij aanvaardde tot in kleine onderdelen de historie van het Oude Testament. Hij las in het Oude Testament het program van Zijn Middelaarswerk, want telkens klonk het: opdat de Schrift vervuld worde. Hij heeft ook telkens verwezen naar de Schriften, omdat die van Hem getuigen. De Heilige Schrift was alles voor Jezus. Met de Schrift heeft Hij geleefd. Is Hij gestorven. Is Hij opgestaan. Uit de Schrift, door de Schriften heeft Hij Zijn discipelen onderwezen. Naar de Schrift is Hij mens geworden, heeft Hij geleden. Is Hij opgestaan en ten hemel gevaren. In Hem werd de Schrift volle realiteit, ja Hij heeft Zelf het Goddelijk zegel aan de Schrift gehecht. Dat er steeds onder ons zij een onvoorwaardelijk buigen voor het gezag van de Heilige Schrift en een luisteren naar het Woord van God. Naar de stem van het Woord moet geluisterd worden, in de kerk, in het gezin, op alle terreinen van het leven. De kerk moet ook dienaar zijn en blijven van het Woord d. Het is een hoon voor de Heilige Geest, wanneer de kerk heerst over het Woord. Aan het Woord gezag verleent. Het oordeel der kerk mag de Schrift niet betrouwbaar maken. De Schrift is betrouwbaar in zichzelf. Het gezag van de Heilige Schrift hangt dus niet af van het gezag

van de kerk, maar omgekeerd. De kerk nu, die buigt voor het gezag van de Schrift, is alleen kerk, kan alleen de naam van kerk des Heeren dragen. In die kerk werkt ook de Geest des Heeren. Die Geest werkt in de harten van de levende leden. Hij maakt het gesprokene geloofwaardig. In de belijdenis staat: Wij geloven zonder enige twijfel al wat daarin begrepen is, nl. in alle canonieke boeken, en dat niet zozeer omdat ze de kerk aanneemt en voor zodanig houdt, maar inzonderheid, omdat ons de Heilige Geest getuigenis geeft in onze harten, dat zij van God zijn. We kunnen dus spreken van het getuigenis des Geestes in de harten der gelovigen. Het is de Heilige Geest, Die indaalt in het hart van de mens en hem zo diep overtuigt van de waarheid van Gods Woord, zodat hij God Zelf, de God der zaligheid, hoort spreken. Men getuigt dan: Uw Woord is de waarheid. David horen we belijden: Uw Woord is zeer gelouterd en Uw knecht heeft het lief. Gods Woord was voor David als een edel metaal, zevenmaal gelouterd. Het was voor hem rein van alle dwalingen en menselijke mensheid, rein van alle onrecht en leugen. Het is enkel waarheid en trouw. Het Woord, wat wij bezitten is dus van God en omdat het van Hem is, is het onfeilbaar, betrouwbaar van Genesis tot Openbaring.

Met het volgende citaat willen we dit artikel besluiten:

De Bijbel is ons het Woord en de Schriftuur van onze God. Wanneer ik alleen of met de mijnen die Heilige Schriftuur lees, dan spreekt niet langer Mozes, noch Johannes tot mij; maar de Heere mijn God. Hij is het, Die mij dan aller dingen wording en der mensen ontzettende val verhaalt. God, Die mij met stille majesteit vertelt, hoe Hij die gevallen mens weer heil beschikt. Ik hoor Hem Zelf dan verhalen van de wonderen, die Hij wrocht ter verlossing van het volk, dat Hij uitver-

koor, en toen dat volk Hem tergde, hoe Hij dat volk sloeg in Zijn toorn en gelouterd weer terugbracht, al zoekende, de Zoon Zijner liefde. En tussen dat heilig geschied-verhaal hoor ik de Heilige Geest, in de psalmmelodie, zingen voor mijn geestesoor, dat de diepten mijner eigen ziel ontsloten worden, in de profetie mij herzeggen wat Hij Israëls zieners in de ziel fluisterde; en mij zelf de ziel verkwikken door een vergezicht zo bezielend, zo schoon. Tot op het blad des Nieuwen Testaments die God, weer Zelf, mij de Verwachte, der vaderen Wens uitbrengt; de plek toont waar de kribbe stond; het spoor mij van Zijn voetstap wijst; en in Golgotha Zelf zien laat, hoe de Zoon Zijner enige liefde ook voor mij, arme doemeling, de dood stierf aan het kruis. En eindelijk, dan is het diezelfde God, de Heilige Geest Die mij voorleest wat Hij door Jezus' apostelen omtrent de schat van dat kruis verkondigen liet, om in de Apocalypsis met een verrukkelijk Hosannah uit de hemel der hemelen, de praelektuur van zo heilig drama te besluiten. Noemt gij dit nu een schier kinderachtig geloof, waaraan uw meerdere wijsheid ontgroeide, ik kan het niet gebeteren. Zo is nu t enmaal mijn Bijbel.... De auteurs moeten voor ons weg vallen. God Zelf moet in haar verhalen, zingen, profeteren, manen, vertroosten, jubelen voor ons zielsoor. Op die majesteit des Heeren Heeren en op haar alleen komt het aan. Heeft daarom de Schrift gesproken, dan is alle tegenspraak in ons uit; getuigt zij, dan wijkt de laatste twijfel; zelfs het in nood of redeloosheid opslaan van de Schrift om van Gods wege beslissing te vragen, dunkt mij volstrekt niet ongeoorloofd, eer een liefelijk gebruik. Zo sta ik waar Augustinus stond en waar Comrie in zijn voetstappen tredend uitriep: als ik de Schrift lees luister ik naar wat God mij toespreekt, en als ik bid, luistert God naar wat ik stamel.

M. C. Tanis

Kerknieuws

MEERKERK

Op het ogenblik, 31 mei, gaat het met Ds. Blom redelijk goed. Waarschijnlijk zal de volgende week een tweede operatie volgen. In deze weg van beproeving mag hij door genade volgen. In overgave des harten de uitkomst laten in de hand des Heeren. Geve de Heere hem een ruime plaats in ons gebed.

NIJKERK

D.V. woensdag 7 juni 8 uur n.m. wordt het pijporgel in de Chr. Geref. kerk van Nijkerk in gebruik genomen. Leiding Ds. G. Bouw. Organist de heer P. Bakker. Dit orgel werd uit de Geref. Kerk van Eemdijk verplaatst naar Nijkerk waar het na grondige restauratie weer een pracht instrument geworden is, dat zeker de moeite waard is. Een goede vooruitgang voor deze gemeente, die zeer zeker het Psalmgezag ten goede zal komen.

Boekbespreking

Het leven van Eliza, door Ds. H. Rijkse. Uitgave van W. M. den Hertog te Utrecht.

Dit boek bevat na een voorwoord van Ds. L. Rijkse 17 bijbellezingen over de profeet Eliza. In het voorwoord lezen we o.a. het volgende:

Het leven van Eliza is een leven geweest waarin het onverwachte en aan mensenzijde onmogelijke van het soevereine en onwederstandelijke werk Gods in het bijzonder uitkomt. Hoe bemerkt ge dit in zijn roeping en zalving tot profeet en in de vele aangrijpende gebeurtenissen in zijn leven, waarbij hij als middel in Gods hand mocht werkzaam zijn. Hoe vele leringen zijn hieruit te trekken tot ware bemoediging en vertroosting op de weg des levens. Tot zover het voorwoord. Ds. H. Rijkse heeft deze bijbellezingen gehouden in zijn gemeente te Gouda. Zij zijn woordelijk overgenomen zoals hij ze heeft uitgesproken. Daardoor komt er wel eens een herhaling in voor, die anders wellicht achterweg was gebleven. Een voordeel is, dat daardoor de lezingen des te sprekender zijn. Enkele onjuistheden hadden wel kunnen worden verbeterd. Op blz. 16 lezen we: Weet u wel, Levi-Zachet, die zat op zijn belastingkantoor daar in Jericho. Hier wordt Levi vereenzelvigd met Zachet.

Soms komt er bij de verklaring wel eens een vraag op, b.v. als Ds. Rijkse op blz. 75 zegt, dat de jongens, die roepen: kaalkop, ga op, bedoelen: vaar op, net als uw leermeester. Zij zouden dan spotten met de hemelvaart van Elia. Kan de uitroep niet zien op het naschreeuwen van de profeet, die de berg op gaat?

Op blz. 84 staat van Josafat, dat hij op den duur trouwt met een prinses uit het huis van Achab. Is dit juist? We lezen wel 2 Kron. 18 : 1, dat Josafat zich verzigerde met Achab, hebbende — zie de kantt. — zijn zoon Joram laten trouwen met Athalia, de dochter van Achab en Izebel, 2 Kon. 8 : 18.

Zo hier en daar zitten er storende drukfouten in dit overigens keurig uitgegeven werk.

Over de inhoud van het boek kunnen we veel goeds zeggen. Ds. Rijkse is er ingeslaagd in zijn bijbellezingen veel goede dingen naar voren te brengen. Hij volgt de geschiedenis van Eliza op de voet en blijft dan telkens stilstaan om allerlei leringen uit deze geschiedenis naar voren te brengen. Daaraan ontleent dit werk zijn waarde. Wij bevelen dit boek van harte aan. Het kost gebonden f 10,50.

M'BUMA ZENDING 4e Zendingsdag

D.V. Zaterdag 24 juni 1967

IN HET JAARBEURSGEBOUW TE UTRECHT, CROE-SELAAN, afd. MARGRIETHAL (telef. 030-16421).

Plaatsruimte voor ruim 4000 bezoekers, te bereiken vanaf Centraal Station met stadsbus 10. Aanvang 10 uur.

AGENDA

1. Opening door de Voorzitter
2. Ds. A. Mac-Pherson van Dornoch (Schotland)
3. Ds. J. Pannekoek van Terneuzen
4. Dhr. D. M. Treurniet van Zoetermeer

Pauze

5. Ds. S. de Jong van Houten
6. Ds. C. Smits van Sliedrecht
7. Ds. J. van de Poel te Ede
8. Ds. G. van de Breevaart te H. I. Ambacht (Slotwoord)

Met collecten voor de Mbuma zendingspost.

HET BESTUUR